

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Впровадження інноваційних підходів у навчальний процес спрямоване на розвиток здатності орієнтуватися в нових умовах, адаптуватися до нових вимог. В освітньому процесі такий підхід — найактуальніший. Ми переходимо до системи стимулювання самостійної пізнавальної діяльності, створення умов для особистісного зростання як студентів, так і викладачів.

Однією із основних форм навчання у ВНЗ залишається лекція, незважаючи на її гостру критику як пасивної форми навчання. Лекції є однією з найпоширеніших форм викладання у вищій школі, курси лекцій синтезують великий обсяг знань, який викладач подає в опрацьованому вигляді. Але, на зміну традиційним лекціям приходять мультимедійні лекції, які забезпечують наочний супровід, тренінг-лекції, інтерактивні дискусії, які забезпечують активну участь студентів в навчальному процесі.

Мультимедійні лекції сьогодні в переважній більшості організовуються завдяки особистому ентузіазму викладачів та їх творчості. Підготовка презентаційних програм, мультимедійних лекцій потребує неабияких зусиль, істотної підготовки. У вирішенні цього питання може бути цікавою співпраця студентів і викладачів. Студенти, які швидше опановують сучасні комп'ютерні технології можуть готувати мультимедійні презентації на задану тему, як творчі роботи, що сприятиме взаємозбагаченню, взаємному навчанню студента і викладача, зростанню інтелектуального рівня, побудові партнерських стосунків, академічної єдності.

Цікавим напрямком у застосуванні сучасних комп'ютерних технологій є інтерактивне спілкування. Фахівці виділяють комп'ютерні інтерактивні дискусії двох основних категорій: синхронні і асинхронні. Під час синхронних дискусій студенти ефективно спілкуються через Інтернет, а в асинхронних дискусіях спілкування більше нагадує листування. Загалом синхронні інтерактивні дискусії ідеально підходять для дистанційного навчання, асинхронні — для стаціонарного навчання, урізноманітнюючи безпосереднє щоденне спілкування студентів. Найпростішим засобом спілкування є використання електронної пошти — відправлення студентам повідомлень, цей засіб заощаджує чимало часу. Розіславши

лекційний матеріал напередодні, на лекції-тренінгу, можна активно працювати над його засвоєнням, а не репродуктивно конспектувати лекцію.

Складнішою і більш трудомісткою є організація Інтернет-форумів, які реєструють індивідуальну участь студентів у дискусіях. Кожен учасник може ознайомитися з повним текстом дискусії і приєднатися до обговорення. Інтернет-форуми, організація тематичних груп, як творче завдання, можуть організовувати власне студенти, а викладач бути учасниками цього процесу. Аналіз дискусій в Інтернет-форумах, тематичних групах може дати картину засвоєння теоретичного матеріалу студентами, вміння толерантного спілкування, ведення дискусії, аргументації своєї позиції тощо.

Гуманізація освіти, її орієнтація на розкриття особистісного потенціалу зумовили виникнення і вдосконалення нових освітніх технологій. Серед таких технологій особливе місце займають тренінгова форма навчання, яка забезпечує ефективне формування свідомих мотивацій, необхідних якостей, умінь, навичок, компетентності та є альтернативою лекцій.

Виходячи з досліджень різних авторів і наших власних можна зазначити, що особливість і переваги педагогічного тренінгу полягають в поєднанні гуманістичних, демократичних принципів, з інтерактивними методами роботи, що дозволяє навчатись у комфортних умовах та залучати більшість учасників до навчально-виховного процесу; створювати ситуації успіху; добровільно брати участь та визначати власний темп розвитку, що забезпечує індивідуальний підхід; швидко застосувати набуті теоретичні знання на практиці; вивчати складні, емоційно значимі питання в безпечній обстановці тренінгу, а не в реальному житті з його загрозами та ризиками; максимально швидко занурюватись у практичну діяльність, що дозволить бути успішним, а відтак конкурентоспроможним у професійній діяльності.

Але тренінгова форма роботи, яка визнана ефективною формою роботи, залишається епізодичною в навчальному процесі вищого навчального закладу. Така ситуація є наслідком кількох причин. По-перше, для організації і проведення тренінгу необхідно відповідно обладнанні аудиторії, створені спеціальні тренінгові центри, для створення яких потрібне значне фінансування. По-друге, для організації і проведення тренінгу необхідно відповідно підготовлені педагоги-тренери, підготовка яких, цілеспрямовано, на сьогодні не здійснюється. По-третє, відсутня мотивація викладача щодо проведення занять у тренінговій формі роботи, так як для її підготовки потрібен значний час, відповідні матеріальні ресурси тощо.

Враховуючи те, що існує безпосередній зв'язок між рівнем освіти людини і її професійним та економічним добробутом, упровадження вищезазначених та інших інноваційних технологій у навчальний процес вищого навчального закладу є актуальним питанням. Вирішення цього питання потребує консолідації свідомості, спільних зусиль, мобільності навколо ідеї побудови інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Література

1. Брінклі А. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / Десантс Б., Флемм М. та ін. За ред. Сидоренка О.І. — К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. — 144 с.

2. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. — К.: К.І.С., 2003. — 296 с.
<http://e-learning.onu.edu.ua/stati/pedagog-ka-visho-shkoli>

Мельникова О. А., старший викладач кафедри управління персоналом та економіки праці

МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО СИСТЕМАТИЧНОГО НАВЧАННЯ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Сучасний світ надзвичайно складний і суперечливий. Культивація ідеології економізму та індивідуалізму, подвійні стандарти, бюрократія, корупція, низький рівень професіоналізму, призводять до непередбачуваності процесів, цінності економічного росту без соціального та духовного розвитку. Рівень добробуту, якість життя не завжди залежать від рівня освіченості людини. Зазначені умови суттєво впливають як на мотиви вибору професії та навчального закладу, так і на мотивацію навчальної діяльності взагалі. Значна частина студентів більше орієнтована на отримання диплому, певної професії і значно менше на отримання знань та розвиток професійних компетенцій. Водночас, у сучасному соціально-економічному середовищі відбуваються кардинальні зміни, обумовлені високим рі-